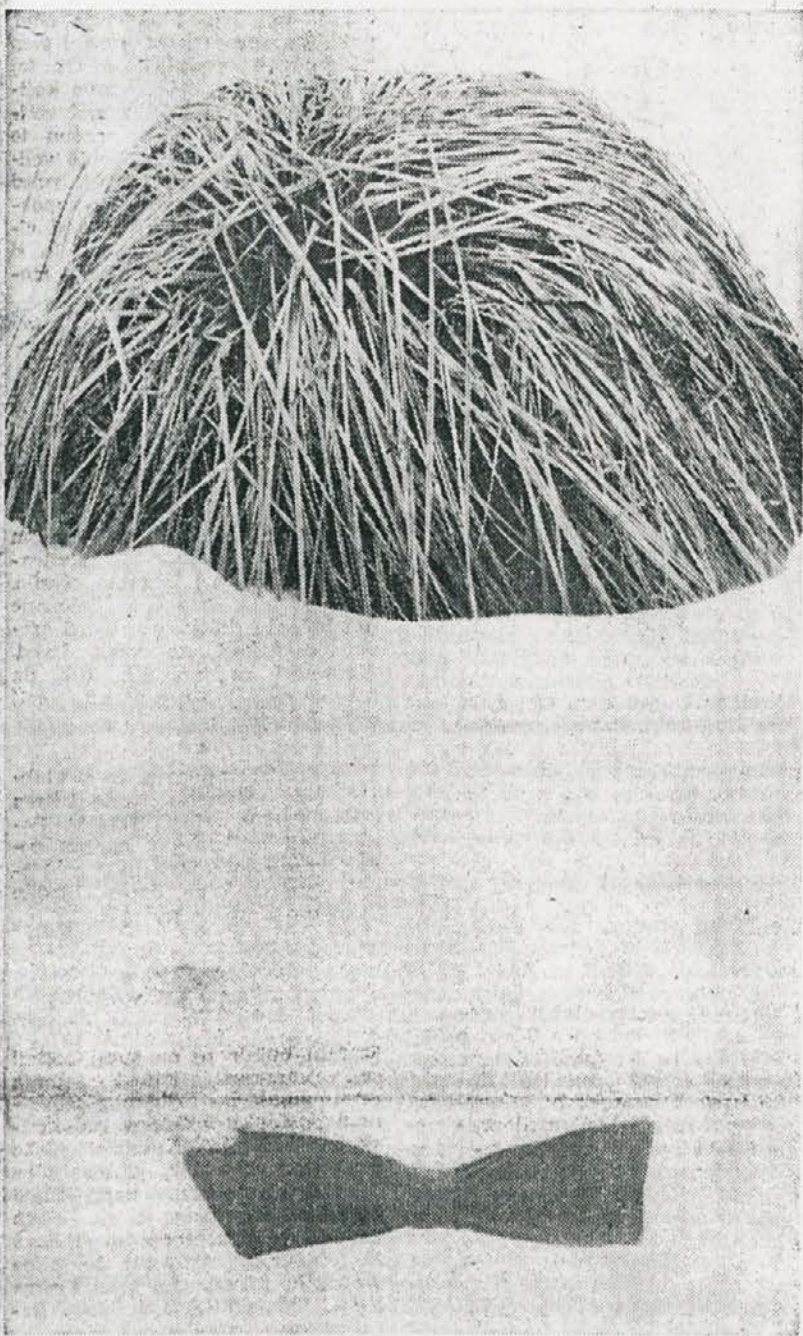

Ivan Dvoršak: Popularen obraz

slej ko prej tam, kjer je bila. Poglejmo nekaj vsebinskih vprašanj, ki so našli odpor na različnih nivojih.

- Pluralizem idej znotraj organizacije in uveljavljanje navzven.
- Odnos do političnih organizacij in oblastnih institucij

- Udeležba v samoupravnih organih na vseh nivojih.
- Odnos do Zveze študentov Jugoslavije.

PLURALIZEM IDEJ, MNENJ, PREPRIČANJ...

V predlogu o reorganizaciji je zapisano takole: »Edino pluralizem idej v

Organizacija je potemtakem ostajala avtonomna le na področjih, ki so neposredno zadevali sindikalne, ali boljše sindikalistične zahteve in rešitve. Zveza študentov nikoli ni nastopala kot politični subjekt, ki ima za seboj večino študentov, do posameznih problemov se je opredeljevala in obnašala, če se je sploh, kot poslušen otrok, ki se ni zmožen svojega mišljenja in svojega stališča. Takšna funkcionalna organizacija ni zastopala pravih interesov študentov, slej ko prej je ostala izven dogajanja. De jure se je opredeljevala, de facto je zgolj motrila in stala ob strani. Če bomo v novi organizaciji uspeli doseči, da bodo zmagovali na podlagi odkritega konfrontiranja stališč, najboljše in za študente najzanimivejši predlogi, bomo mogli tudi navzven nastopati iz močjo argumentov in z močjo avtoritete (ki jo bodo zagotavljale študentske množice, seznanjene s stališči in

Kate

d r a

MARIBOR
LETNIK IX.
ŠT. 9.
25. 1. 1969

V soboto 11. januarja je bila v domu družbenih organizacij redna letna konferenca Zveze študentov mariborskih višjih šol. Delegati in gostje so se pogovarjali predvsem o novi slovenski skupnosti študentov, beseda pa je tekla tudi o materialnih vprašanjih, o vprašanju študentskega zavarovanja, o zakonu o višjem šolstvu itn. Konferenca se je odločila, da sprejme predlog o reorganizaciji in se vključi v slovensko skupnost študentov takoj ko bodo razčiščeni še organizacijsko-tehnični problemi, ki še ovirajo dokončno konstituiranje Zveze študentov Slovenije. V skladu s sklepom o reorganizaciji so predstavniki mariborskih študentov izvolili stalno skupščino z 39 člani. Ta se bo sestajala vsak mesec in reševala najvažnejše probleme. Za predsednika izvršnega sveta odbora je bil izvoljen Janez Švajncar. V današnji številki pišemo o nekaj najvažnejših vprašanjih, ki jih je nakazala skupščina.

ŠTUDENSKO GIBANJE ALI ŠTUDENSKA ORGANIZACIJA

Z izjemo piranskih, smo se slovenski študenti tokrat še formalno odločili za novo organizacijo, ki naj bi bila tako vsebinsko, kakor organizacijsko močno različna od sedanjih. Kakšna bo nova študentska skupnost, kako bo organizirana, kakšen je princip dela in druge so znane stvari. Kate-dra je o tem že pisala, poleg tega pa je vsak študent na mariborskih šolah dobil v roke osnutek reorganizacije, ki je dovolj jasno povedal, kako in kaj. Ta trenutek smo se znašli v situaciji, ki grozi zavreti obetaven razvoj konstituiranja nove organizacije, ki grozi ustaviti pohod politizacije in demokratičnega razgovora, ki grozi, da bo nova skupnost študentov pristala

okviru študentske skupščine bo pogojil dialog in razgibal študentsko aktivnost. Kako je razumeti takšno formulacijo? Študenti smo bili doslej bodisi kot socialna skupnost, bodisi kot člani te socialistične družbe dokaj razdvojeni in neenotni, dasiravno smo navzven nastopali kot monolitno misleča skupina. Funkcionarji so v

skladu z obstoječimi programi in akcijami političnih organizacij (ZK, SZDL, ZM) sestavljali akcijske programe, resolucije, celo statut in način dela Zveze študentov je bil tak, kakršni so v omenjenih organizacijah (z edino izjemo: nismo imeli republiških organizacij).

konferenca zveze študentov MVZ

pripravljene boriti se zanje). Znotraj organizacije naj bo omogočeno vsakomur povedati svoje mnenje in skušati pridobiti zase ostale študente. Zmaguje naj moč argumentov, ne pa moč avtoritete, zgrajene na institucionalizirani pripadnosti. Navzven se bodo zastopala stališča, ki bodo zmagala, ki bodo imela za seboj večino. Besedo »heretičnost« bomo ertali iz naših besednjakov; nič ni krivoverskega, kar je v interesu večine študentov. Vsakdo ima pravico in možnost javno zastopati svoja stališča in pridobivati zanje stanovske tovariše. Pluralizem mnenj se naj torej legalizira in se kaže tudi skozi eksterne akcije.

ODNOS DO POLITIČNIH ORGANIZACIJ IN OBLASTNIH INSTITUCIJ

Iz predloga za reorganizacijo: »Zveza študentov deluje izven samoupravnega mehanizma družbe, pri katerem moramo študentje sodelovati... Slovenska skupnost študentov se bo odslej morala, kot sotovren in aktiven dejavnik vključiti v oblastne organe (preko predstavnikov v občinskih in republiški skupščini). Najpomembnejše pa je, da bo študentska organizacija odslej nastopala kot enakopraven partner, kot zastopnik skupine po eksistenčni nujnosti združenih, na soroden način živečih in mislečih mladih ljudi. Svoje projekte bo lahko uresničevala na načelu kritičnosti in borbenosti. To pa nikakor ne pomeni, da se zavzemamo za organizacijo, ki bi združila in uveljavila študente kot avantgardo, ki je edina sposobna presojati in ugotavljati, kaj je prav in kaj ne, ki je edina sposobna »voditi« narod. Takšne megalomanske intencije so daleč od stvarnosti in od resničnih študentskih interesov. Tudi politične organizacije se bodo odslej morale do študentske skupnosti vesti drugače. Študentje komunisti naj v organizaciji nastopajo kot komunisti, ne pa kot člani ZK. S tem mislimo zopet na že omenjeni odnos avtoriteta — argumenti.

(Nadaljevanje na 6. strani)

delo v novi študentski skupnosti temelji predvsem na aktivnih študentih

Na vprašanja Katedre odgovarja predsednik odbora ZS MVZ Janez Švajncar

Skupščina ZS MVZ se je strinjala z reorganizacijo ZSJ. Vendar smo mnenja, da širši krog študentov ni dobro informiran z reorganizacijo in predlogom koncepta. Rekli bi lahko, da tipajo v megli. Kako nameravate to pomanjkljivost odpraviti?

— Delo v novi študentski skupnosti temelji predvsem na aktivnem delu študentov. Ti, ki jih vprašanja o položaju študenta v naši družbi zanimajo, so nedvomno imeli možnost, da se z našim konceptom seznanijo. Obravnave in sprejele so ga namreč vse skupščine mariborskih višjih šol.

Imam vtis, da predlog koncepta ni povsem jasen. Kako si npr. predstavljate skupnost študentov Slovenije izven vpeljanega samoupravnega sistema?

— Res je, v našem mariborskem konceptu je še nekaj nepojasnjenih misli. Menim pa, da študentje težimo za tem, da bi se kar se le da v največji meri vključili v naš samoupravni sistem. Trenutno se trudimo, da bi na bližnjih volitvah dobili čimveč študentov v občinsko, republiško in kakšnega tudi v zvezno skupščino.

Slišimo glasove in zahteve, da naj študentje v Sloveniji popolnoma izstopijo iz ZSJ. Ali bi to bilo po vašem koristno?

— Najprej se je treba vprašati sploh o potrebnosti ZSJ. Ne vem, zakaj bi zaradi tradicij ali formalnosti vztrajali v neki organizaciji, ki je praktično skoraj ni. Če bo ZSJ še dalje obstajala, je lahko to le kot neke vrste oblika povezave med posameznimi visokošolskimi centri. Beograjski koordinacijski organ bi moral popolnoma izgubiti forumsko zveličavnost, tako da bi »politiko« ZSJ res krojili študentje.

Kolikšen in kakšen bi naj bil delež študentov pri samoupravi na šoli?

— Obe vprašanji bom združil. Studentje na šoli bi morali biti v reševanju samoupravnih vprašanj dosti bolj učinkoviti. Dosedanji študentski predstavniki v samoupravnih organih so bili v večini primerov formalnost. Organizacijsko koncept delež študentov skoraj čudovito ureja. Vprašanje pa je, če bomo študentje znali izkoristiti vse možnosti, ki nam jih dopuščajo študentski svet, sveti letnikov in zbor študentov.

Ali meni, da bi morali študentje izbrati kot zadnje sredstvo pri uveljavitvi svojih zahtev ulične demonstracije?

— Vsekakor. Ne podpiram pa demonstracij zaradi demonstracij. Kako ocenjujete dogodke na zboru študentov v Budimpešti?

— Vse skupaj je pokazalo le to, da vsa študentska gesla o miroljubnosti, načelnosti, o prijateljskem sodelovanju vseh narodov sveta postanejo le v stran vržena kulisa, ko gre za težnje državne politike. Če študentje svoja gesla resno vzamemo, potem vidimo, da so toge državne študentske organizacije stvar preteklosti.

Ali meni, da bi lahko demokratizacija v študentskih vrstah vplivala tudi na hitrejšo demokratizacijo v ZK in sploh vplivala na hitrejšo progresivne spremembe v družbi?

— Pri nas za demokratizacijo ne težimo samo študenti. Mi smo le mogoče včasih najbolj glasen del vsega našega življenja družbe. Samoljubnost je lepa stvar. Trenutno pa naše avantgardnosti in vsenaprednosti ne bi ravno najbolj poudarjal. Pričakujemo, da bo naš koncept zaživel. Na papirju poudarjena načela še niso vse.

Kako nameravate izvesti reorganizacijo v Mariboru?

— V veliki meri je organizacijsko že izvedena. Nosilec študentskih zahtev je izvoljena stalna skupščina. Uspešno pa se bo vse skupaj pokazalo le takrat, ko bo vsak študent dojel, da za nastop posameznika ali skupine ni nikakršnih omejitev. Če jih ti ne bodo postavljali, bodo študentski predstavniki težko delali po zahtevah študentov.

Kaj meni, o predlogu osnutka zakona o visokem šolstvu?

— Bilo je pravzaprav več osnutkov. Pri vseh pa me je najbolj motilo to, da je bilo potrebno toliko borbe za trezno obravnavanje položaja višjih šol v našem izobraževalnem sistemu.

B. Z.

Katedra

LIST MARIBORSKIH ŠTUDENTOV IZDAJA ODBOR ZS MVZ

KATEDRO UREJA UREDNIŠKI ODBOR:

OLGA CERIC, DRAGO JANCAR, IVO RUDOLF, BRACO ZAVRNIK, JANEZ GUJT, BOGO CERIN (FOTOREPORTER)

GLAVNI IN ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO JANCAR
TEHNIČNI UREDNIK: MARJAN ZMAVC

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: ŠTUDENTSKI DOM, OB PARKU 5 — TEL. 22 404 —

CENA IZVODA 50 PAR (LETNA NAROČNINA 10 ND, ZA USTANOVE

IN PODJETJA 15 ND, ZA USTANOVE

IN PODJETJA 15 ND) — ŽIRO RAČUN 518-678-548

NENAROČENIH SLIK IN ROKOPISOV NE VRACAMO

TISK: CP MARIBORSKI TISK

Skozi p e r i skop

Na beograjskem posvetovanju o študentskem tisku smo izvedeli zanimivo novico. Sarajevski študentski list Lica je na prvi strani objavil nepodpisane citate, zavoljo katerih je javni tožilec hotel postaviti odgovornega urednika pred sodišče. Do obravnave inkriminiranih tekstov pa ni prišlo, ker se je prej izkazalo, da so bile misli — Marxove.

Družina je 9. januarja poročala, da je študentski župnik, gospod Recek, kot razveseljiv dogodek v prejšnjem letu označil povečano število krstov in — pogrebcev. Pa res vesela novica, kaj? Nekaj dni pozneje je mariborski Večer sporočil, da je pobreško pokopališče pretesno. Podatki se torej ujema, le da je Večer zaskrbljen. Družina pa zadovoljna.

*

Profesorji na naših šolah kaj radi »tagovorijo besedico, dve o »akademskosti«. Srečnejši. Saje ne vedo tega, kar vemo mi. Naši dopisniki nam sporočajo, da je najbolj brano čtivo, zlasti med predavanji, Antena.

Predsednik komisije za specializirane dejavnosti je na zadnji seji izvr. odb. ZS MVZ zbranim z mrtvaško resnim glasom sporočil pod enajsto točko svojega programa: »Enajstič: upamo, da nas bo izvršni odbor za naše delo primerno nagradil.« Članj odbora pa žal tega predloga niso vzeli tako zares. Nagradjevanje po delu v takšni obliki jim pač ni bilo všeč.

*

Dokaz za to, kako lahko več glav več ve, so kalkulacija za stanarino v študentskem domu. Izračunane so bile tri različne kalkulacije, ki so se gibale vse od 90 do 150 novih seveda dinarjev

Komisija za športno dejavnost pri izvršnem odboru Zveze študentov bo pripravila smučarsko tekmovanje v veleslalomu za študente mariborskih višjih šol. Vse nadebudne, belih poljan in svežega zraka željne mlade talente vabimo, da se prijavijo na izvršnem odboru ali na startu pred tekmovanjem. Točni datum bomo (bodo) še sporočili. Smučke prinesite s seboj.

Od 1. januarja 1969 velja novi, nekoliko spremenjen kontni plan za delovne organizacije. Ob tej priliki je prof., ki predava knjigovodstvo na VEKS z zadovoljstvom ugotovil: »Na račun te spremembe bo dobro živelo veliko ljudi. Res, marsikdo izmed predavateljev se bo lahko umaknil v kraje, odmaknjene od civilizacije na kak seminar in si spočil živce od teh zabitih študentov.

V tej številki veliko pišemo o konferenci Zveze študentov. Iz skromnosti pa nikjer nismo omenili da je Katedra med delom izvoljencev mariborskih študentov izhajala kot ilegalno glasilo. Da je bila uspešna dokazuje navdušenje delegatov, ki so hrepeneče čakali na vsak izvod. Ugotoviti pa moramo tudi, da takšno razpoloženje ni bilo zgolj naša krivda.

*

V sredo, 29. januarja, bo v klubski sobi starega študentskega doma ZBOR ŠTUDENTOV Pogovarjali se bomo o načinu dodeljevanja subvencij in o problemih študentskega doma. Pridite in povejte svoje mnenje.

Izvršni odbor je na svoji zadnji seji imenoval izmed sedmih predlaganih po tajnem glasovalnem postopku 5 članov redakcijskega kolegija Katedre. Tako razširjeni uredniški odbor je v skladu s statutom lista. Člani kolegija so torej poleg petih urednikov, sekretarja uredništva in tehničnega urednika še: Tone Končnik, Milena Saruga, Franci Hedl, Tomaž Kšela in Jože Hemingman.

*

Pred časom so v Zagrebu med študenti napravili anketo o naših voditeljih. Na vprašanje, kdo je Mika Spiljak, jih je veliko odgovorilo: »To je tisti, o katerem se pripovedujejo dobri vici.«

Od 4. do 9. septembra je bilo v Budimpešti srečanje predstavnikov vietnamskih in ameriških mladincev in študentov. Že prej sta bili dve taki srečanja, in sicer v Stockholmu aprila lani, drugo pa je bilo med 9. svetovnim festivalom mladine in študentov v Sofiji v Bolgariji.

Komunike, ki so ga izdali v Budimpešti predstavniki obeh delegacij, pravi, da sta obe delegaciji razpravljali o svojih borbah proti vojni in agresiji, ki jo vodi vlada ZDA proti vietnamskemu ljudstvu. Ameriška delegacija je izrazila veliko razumevanje za junško borbo Vietnamcev proti uničevalni vojni vlade ZDA. Konferenca je ojeklenila odločitev ameriških protivojnih predstavnikov, da bi zahtevali od vlade ZDA zaustavitev bombardiranja severnega Vietnama in umika ameriških vojakov iz Južnega Vietnama in da prizna Vietnamcem pravico samoodločbe.

(News Service)

marijan kramberger

Ker so se razgovori s književniki in politiki na naših straneh kar lepo uveljavili, smo sklenili zasnovati serijo razgovorov širše. Pogovarjali se bomo o najaktualnejših vprašanjih našega danes in tukaj po »štetnem« principu, ki se je kot oblika novinarskega dela dobro obnesel.

Danes se pogovarjamo z Marjanom Krambergerjem, književnikom, publicistom in literarnim kritikom.

Tovariš Kramberger, ali menite, da ste z ozirom na svoje dosedanje uspehe genialni?

Z ozirom na dosedanje že ne. Mogoče pa z ozirom na prihodnje? Navsezadnje ne bi bilo fer, če bi že vnaprej odrekli mestu Mariboru možnost, da bo le kdaj dobilo svojega genija. Najbrž bi ga celo krvavo potrebovalo za protitež vsem mogočim lokalnim rupam in brezveznikom. Seveda pa se čutim dolžnega opozoriti lahkoverneže, da je objektivno kaj malo verjetno, da bom to ravno jaz.

Branko Rudolf je v prejšnji številki Katedre dejal takole: »Nekdo napiše ljubezensko zgodbo. Ampak glavnemu junaku manjka predvsem to, da je pust in prazen, agresiven in hkrati dolgotrajen človek. Ničesar prav ne ve, zato tudi nič pravega noče. In taka neskončna duševna puščoba se zdi avtorju tako naravna kakor recimo sonce, dež in toča. Ne pomisli, da je s takim opisom tudi sebi dal slabo sprčičevalo.« Nekateri pa pravijo, da vaš Ljubezenska zgodba, ki jo ima verjetno v mislih B. R., odpira novo poglavje v slovenski prozi, da razpira neki nov, doslej malo znan svet. Kaj pravite sami na to?

Mislil Branka Rudolfa je, kot bi rekel Vladimir Gajšek, komajda mogoče izmeriti širino in globi-

no. Če ima po tej logiki junak nekega literarnega dela recimo bradavice na nosu, potem ima take bradavice tudi avtor tega dela. Če se junaku potijo in smrdijo noge se potijo in smrdijo tudi avtorju. Če je junak babjek, je avtor nujno prav tako babjek, če pa je junak usekan na moške, je z avtorjem spet enako. Če junak skače z odprto marelo iz desetega nadstropja, ga avtor očitno zvesto posnema. In če je junak pobil kakih pet ali šest ducatov ljudi, jih je avtor vsekakor prav toliko.

Ali Ljubezenska zgodba res odpira kak nov in malo znan svet, o tem naj sodijo drugi, da pa ga odpira Rudolfova modrost, to si upam trdit z vso gotovostjo.

V TT ste napisali, da bi namesto Branka Rudolfa v svojih koprivah raje videli sedeti koga drugega. Radi bi vedeli, koga ste imeli v mislih in kaj ste hoteli povedati.

Za zadnjo januarsko številko TT bom pripravil članek z naslovom »Maribor in mariborstvo«, v katerem bom vse skupaj zelo natančno razložil, ker me je neki bralec iz Maribora končno vendarle pozval, naj to storim. Ne mi zameriti, če bi rad, da bi ostala vsebina članka za zdaj še skrivnost. Če pa ga pri TT slučajno ne bi hoteli, vam obljubljam, da ga prinesem k vam.

Zdi se, da so danes na Slovenskem umetniški kriteriji popolnoma odpovedali. Včasih ste se veliko ukvarjali s primerjalno književnostjo (in če se ne motim, se ukvarjate še danes). Kaj pravite o kritikih in literarni kritiki v Sloveniji in njenih grehih?

Tole je pa bolj nerodno vprašanje. Seveda vsi vidimo, da je naša literarna kritika na psu, samo zakaj je tako? Splošnega odgovora vam na to ne vem dati, lahko vam kvečjemu povem, zakaj sem se sam prenehal ukvarjati z njo, vsaj javno: preprosto zato, ker nisem dovolj mlačen Slovenec, da bi si upal povedati Slovincem vso kruto resnico o pretežni večini njihove literarne produkcije.

Kaj pravite o tako imenovani poplavi seksa in amoralnosti v našem literarnem zdajci, ki ju tako pronelljivo registrirajo, recimo, starejši literarni krogi?

Ne smemo pa pozabiti, da način mišljenja, v tem primeru religiozen, idealističen, daje tudi določen pogled na svet, determiniranost, ki ne more biti samo stvar vsakega posameznika. Saj človek živi v družbi in z ljudmi in s problemi, ki se tikajo njegovega »tuzemskega bivanja«. Če se vam zdi, da gledamo dialektični materialisti na človeka »skoraj« utopistično, potem vi sploh ne veste, kdo je človek.

Sicer pa vam lahko povem, da me prav malo zanima ali ste idealist ali materialist. Tega prav gotovo nisem nameraval »odkriti« v članku Semeniščniki, še manj pa v kateremkoli drugem prispevku. Ampak če človek misli na vaš način, potem res ne more biti drugega kot idealist. Saj ste sami napisali: »Kar zadeva prvi izvor gre za vprašanje, zakaj nekaj je, zakaj ni nič in zakaj je takšno, zakaj ni drugačno.« Iz konteksta je razvidno, da ste idealist (»Na ta vprašanja človek ne more odgovoriti brez Boga«). Sploh pa me zanima, zakaj s takšno lhto zatirujete, da ste realisti, v isti sapi pa že pravite, da niste materialisti, ampak idealisti. Če dovolite — to se mi zdi malce neumno.

Poanta vsega pa je vaša »misel«, ki ste jo navrgli na koncu kot vrže mesar kosti na tehnično. Oprosite mi te besede; kar same od sebe so se mi pojavile, ko sem prebral »da je do ateizma enako daleč kot do vere v Boga«. Mogoče se to dozdeva vam, večina ljudi pa ne misli tako. Zelo zanimivo bi bilo zvedeti, koliko otrok iz družin, kjer oče in mati ne verujeta v boga, hodi v cerkev in veruje. Mislil, da bi takrat zelo jasno videli, kako nepremišljena je bila vaša misel.

Pa pustimo to. Duhovščina medtem na deželi krepi svoj vpliv na delo družbenopolitičnih organizacij in društev. Delovanje klera je različno in obsega dajanje nasvetov, organiziranje pomoči itn. Znani so primeri, ko cerkev ponuja predavanja organizaciji RK. Ponekod se čuti tudi vpliv cerkve na vodstvo družbenopolitičnih organizacij. V teh primerih je v takšnih vodstvih slaba kadrovska služba. Tudi družbeno življenje stagnira zaradi poma ijkanja sredstev in glej, zopet je priložnost za vključevanje cerkve tu. Da, seveda — duhovščina nabira vedno nove ljudi, mladino, za semenišče. V Mariboru se šola trenutno okoli sto fantov, ki so se zapisali cerkvi. Gotovo njihova prisotnost vpliva na ostale dijake, še posebej zato, ker je med njimi malo komunistov. Če se spomnimo, da je na naših zavodih še določen odstotek religioznih predavateljev, potem nam

Zdita se mi tako naravna kakor recimo sonce, dež in toča, in namesto da bi me bilo tega mojega stališča sram, sem nanj še celo ponosen, čeprav si z njim v očeh Branka Rudolfa prav gotovo dajem slabo sprčičevalo. Nihil humanum a me alienum puto ali recimo bobu bob. Seveda pa ne verjamem, da bi bila taka odkritosrčnost čudežno zdravilo zoper vse mogoče zasebne družbene bolezni in težave. Narobe, prevneto ukvarjanje s seksom je bilo dozda še za vsako civilizacijo slabo znamenje. Ampak proti temu se je kratko malo zastoj zaletavati z glavo v zid.

In še politično vprašanje. Je imela vaša študija »Zakaj še nisem komunist«, ki je naletela na tako različen odziv, tudi akcijsko politične ambicije?

Se razume! Politična veroizpoved ne more biti kaj drugega kot politična akcija. Njeno ozadje pa je nekoliko nenavadno: članek oziroma gradivo zanjo so namreč v ropokisu prebrali nekateri tovariši s tedanjega slovenskega CK, in približno iz te smeri je prišla tudi pobuda za natis. Razumljivo je navsezadnje, da si mi ubogi mariborski književniki sami ne bi bili upali prevzeti odgovornosti za objavo takih nezasičanih grozot. Slo je, po mojem mnenju, za pošteni in pogumen poskus, uresničiti v praksi naše lepo družbeno načelo o preprostem državljanu kot subjektu-kreatorju politike. Seveda pa je reakcija med mariborskimi funkcionarji očeta in vse botre tega članka nemilo streznila. In razumljivo je, da je moral uredniški odbor Dialogov lepo tiho vzeti ves greh nase, ker pač ni smel vlačiti še drugih v naše provincialno blato. Kot ste najbrž brali, je bila prav armada nižjih funkcionarjev v sovjetski provinci tista, ki je najbolj histerično zahtevala recimo intervencijo na Češkoslovaškem.

Komu predajate besedo?

Svojemu prijatelju Francetu Forstneriču, z željo, da bi povedal, kako je prišlo do tega, da se je za krmilom Dialogov znova znašlo delovno jedro dosedanje garniture, in čigava duševna masaža je njemu osebno pregnala uredniško »utrujenost«, o kateri je tožil v TT.

Uredništvo je mnenja, da je polemika zdaleč presežila sprva zastavljeni politični okvir ter se usmerila v dokaj nedogmno filozofsko kamenjanje nasprotnika z idealističnimi in materialističnimi resnicami. Zavaljo tega Katedra s Stropnikom in Zoričevim sestavlja svoje strani zapira vse dotlej, ko bo kdo od prizadetih začel dejansko razpirati nove možnosti in razkrivati nove dimenzije v doslej načetih vprašanjih. Prepričani pa smo, da nam je ateizem in vernikom slej ko prej HUMANIZEM tista stična točka, kjer bi bilo mogoče najti »skupni jezik« in nadaljevati dialog.

quot capita tot sententiae II.

Če je kdorkoli izmed bralcev Katedre zasledoval polemiko, ki jo je izzval moj članek Semeniščniki, je z malo truda lahko ugotovil, kako zelo smo se oddaljili vsi udeleženci polemike od pravega predmeta kritike. Za to sem v nekem pogledu odgovoren tudi jaz. Začeli smo razpravljati o elementarnih problemih, vezanih na nasprotna stališča idealizma in materializma. Teh očitnih nasprotij ne moremo rešiti, ker izhajamo iz popolnoma različnih pozicij (čeprav trdi gospod Stropnik, da je »le realisti«). Kako morete kaj tako smešnega trditi. Če priznate ideji prvenstvo pred materijo, potem ste idealist in vam nobeno izmotavanje s pomočjo skromnega znanja filozofije ne more koristiti.

Sicer pa to ne pomeni, da mečem puško v koruzo. Vsekakor pozdravljam dialoge v takšni obliki. V drugih evropskih državah so v zadnjih letih pogosti, čeprav so spremljani z obeh strani z nezaupanjem in bojznijo. V teh izmenjavah mnenj pa ne smemo videti način in možnost za zmago nad drugo stranjo. Lahko si le pogledamo lastna stališča in nazore ter objektivneje obravnavamo vprašanja, ki so predmet razprave. Nobeden izmed dosedanjih razgovorov ni prinesel ne zmagovalcev ne poražencev. Prinesli so pa kopico novih rezultatov in prispevali so k boljšemu medsebojnemu razumevanju.

V našem sodobnem družbenem dogajanju je veliko nerešljivih problemov in veliko protislovij. Odgovor na vprašanje, zakaj je tako, nam lahko dajo ljudje. S svojimi mislimi osvetlujejo problem, ki postane jasen tudi nam. Morda so ti ljudje filozofi Sartre, Marcuse. Kljub njihovi globoki misli pa jim lahko očitamo to, da ostajajo nekako v senci religioznega fatalizma, ki uspešno prede svoje mreže tudi med slovensko mladino. Pri tem so njegove metode kar učinkovite. Tudi Adam pride prav. Ustava zagotavlja vsakemu posamezniku svobodo glede tega, kateri veri pri-

postane jasno, kakšna je situacija na teh šolah. Mislil na idejno usmerjenost pri pouku.

V preteklosti je bilo veliko popuščanj v kadrovski politiki, v odnosu do profesorjev. Sedaj je to treba popraviti. Tisti, ki noče ali pa ne zna vzgajati v socialističnem duhu, ne zasluži mesta v naših šolah. Nikakršen kompromis ne more priti v poštev.

Velik problem pa je tudi v naših učnih načrtih, ki po družbenih znanostih zaostajajo za šolskimi programi drugod po svetu. Cerkev je to slabost zelo dobro analizirala in sili v ta naš prazen prostor. Tudi materialni problemi šolstva niso rešeni in to deangažira prosvetne delavce pri njihovem delu.

Ideološki boj z religijo obsega široko področje in je dolgotrajen proces v katerem se morajo angažirati vse družbene in progresivne socialistične sile na idejnem področju. Ko pa je govora o političnih vprašanjih, se morajo angažirati tudi organi oblasti.

Gospod Stropnik, upam da sem vas zadovoljil. Če pa vi ne mislite tako, se zopet oglasite. Vedno sem vam voljo. IGOR ZORIČ

še o svetovnih sistemih

V članku: »O svetovnih sistemih« v prejšnji številki Katedre je tov. Urbančič orisal idealizem iz svojega stališča. Tudi ta definicija idealizma je takšna, da mi ne zadošča in me ni treba tlačiti notri. Če se realizma ne priznate tov. Urbančič, me pa pustite zunaj priznanih svetovnih nazorov, ne tlačite me tja, kamor ne spadam.

Ne živim v 16. stoletju, tudi v 18. ne. Ne verjamem v nobeno stvar, ki ne vzdrži znanstvene kritike. Živim v atomski dobi, dobi, ki v svojih rezultatih poveličuje človeka, njegov razum in izredne sposobnosti, v svoji dejavnosti pa ga obenem potiska na stranski tir.

Tov. Urbančič, oba dva prišli izrednih dosežkov človeka. Jaz ga ob tem obdudujem in se vprašujem: ali je res ta človek, ki pošilja rakete v vesolje, sestavlja računalnike, ki njega samega prekašajo v ekstremih, le rezultat »slepih, nezavednih sil« (Engels), ali pa je prežet z nekim nematerialnim delom, ki od njega samega ni odvisen (duša)? Vi moj sobesednik pa medtem citate Marxa in Kvaternika. To, kar so za vas kubistične šale, so zame vprašanja ki jih bo treba še enkrat rešiti. To, kar se vam v mojem članku zdi dvomljivo ali nejasno, ne boste rešili ne s pomočjo Kvaternika, ki mi ga priporočate in ne s pomočjo Marxa, ki mu tako zelo zaupate. Pustite desetletja stare citate. Citajte dela sodobnih mislecev. Za začetek vam svetujem: dr. Trstenjak Hoja za človekom, ali pa kaj od Teilhard de Chardina. Medtem ko boste to študiral, bodo mnogi neutrudljivi človeški možgani prodrli še globlje v skrivnosti. Se vedno pa bo ostalo enako daleč do Boga, kot do ateizma. Herman Stropnik

žur u magdenlendu

RAZMIŠLJANJE O RTV DRAMI

Zaradi dokaj tragičnega dejstva, da Slovenci trenutno nismo sposobni ustvariti zadosti lastnih TV dram, so uvrstili v spored to zanimivo in aktualno delo bosanskega avtorja. Vsebina je približno taka. Mlad avtomehaničar se vrne z dela v Nemčiji. Doma spozna dekle iz »boljše družbe«. Ta ga pripelje v svojo družbo, na žur (srbohrvaški izraz francoskega izvora, ki po pomenu nekako odgovarja našemu hausbalu). Tam se sreča z malomeščani. Ne leži jim, oni njemu še manj in tako njuna ljubezen ne more premostiti socialnega prepada. Na koncu skrbi pevec žaluje za časom, ko je gospa smela ljubiti suznja.

Delo torej obravnava socialno razslojenost pri nas. Ze dolgo pogrešamo podrobno analizo premoženjskega stanja posameznih plasti prebivalstva. Velika večina zahodnih držav je prebivalstvo zelo natančno obdelala po odstotkih, natančno registrirala, koliko dohodka je imela posamezna plast, in kar je največ vredno, vse lepo objavila. Zakaj tega ne storimo pri nas? Saj vemo, da naš davčni in inšpekcijski sistem silno slabo deluje, toda brez tega je govoriti o kakršnikoli socialni politiki kratkoma absurdno. Strah pred neprijetnimi dejstvi ne bi smel biti ovira. Če si privoščijo kapitalisti, zakaj si ne bi še mi? Mar smo šibkejši?

Avtor je zelo dobro pokazal na posledice nekega ravnanja, medtem ko je vzrok očito zanemaril. Kdo so ti ljudje, ki terorizirajo proletarijat pri nas? Od kod se je vzela ta čudna družba, zbrana na žuru? Kdo jim daje moč in predvsem denar, za njihov nenormalni in škodljivi način življenja? Višja družba, v redu, a katera plast višje družbe? Kak status imajo? Od kod izvirajo? Po svojih močeh bom to skušal analizirati.

So politiki? Po njihovih razgovorih sodeč pridejo v poštev kvečjemu sinovi politikov. Ti sestavljajo lep del beograjske čaršije in ljubljanske ter zagrebške smetane. Ne smemo pa pozabiti, da so to otroci proletarcev. Etika NOB je kljub vsem kritikam in lastnim spodsrljajem še vedno daleč najmočnejša in najboljša, kar jih premoremo. Ne, odkritega zaničevanja delovnega človeka od današnjih politikov ne moremo zabeležiti, niti predvidevati. Niti od njihovih sinov ne. Porekla in ideje ni moč zatajiti v tako

kratkem času. Razen tega temu nasprotuje del dialoga med protagonistom in dekletom, ki je sicer del družbe, a ima kljub temu določene pomisleke. Tam je jasno povedano, da so med seboj sprti, toda proti novincu nastopajo skupno v želji, da ga onemogočijo.

Naslednja možna plast bi bili obrtniki. Tudi tu samo sinovi obrtnikov. To je po svoje še bolj neverjetno. Nobeden ni kazal, da je kdaj koli fizično delal, kar bi kot potomec obrtnika nedvomno moral.

Kot zlata mladina tehniške inteligence sploh ne prihajajo v poštev. Kri ni voda, pa tudi mladost v določenem okolju pusti sledove. Kot taki bi bili oholi in polni večvrednostnih kompleksov, v nobenem primeru pa ne bi bili tako ubupno prazni. Tehnika je stvar, ki jo bolj ali manj navdušeno cel svet priznava. Nisem še doživel, da bi kak tehnik negoval manjvrednostne komplekse napram kulturi. Prav zaradi tega najbrž že ne bi podpiral ljubelega potomstva pri brez-ciljnem tavanju po kulturi.

Otroci zdravnikov? Vse govori proti. Zdravniki v veliki večini premorejo dovolj zdravega konzervativizma, da se jim kaj takega v lastni družini ne more zgoditi.

Da bi prihajali iz znanstvenih krogov, ali da bi bili sinovi univerzitetnih profesorjev, je dokaj malo verjetno. Prvi imajo zelo strog način življenja, izredno inteligenco, ki je za to potrebna in smisel za življenjski cilj. Dvomim, da bi dopustili, da nekdo zanika vse, kar cenijo. Profesorji na svojih otrocih preizkušajo najrazličnejše pedagoške prijeme, vendar še nisem zasledil, da bi jim dajali denar, češ naj se vzgajajo sami.

Ostane še ena močna in privilegirana plast naše ohlokracije. To so trgovci, bančniki in visoki uradniki. Zadnja čistilka v močnem uradu ima več plače, kot izredno dober delavec v industriji. O šefih sploh ne govorimo. To so obogateli ljudje — jara gospoda. Visoki, cinični in prazni. Zal moramo tudi to plast izločiti. Naša jara gospoda ne da na kulturo dobesedno nič. V dobrih starih časih se je gospa generaldirektorica lahko hvalila, češ moja pa je pianistka. Danes bi se ji kolegice po tistem posmehovale. Po tistem, kajti glasno ničesar ne delajo, to kaže, da so fine. Ostanejo nam še kulturniki, ta najbolj bebast, najnižkotnejši in najbolj zaničevan del boljše družbe. Stojijo pri kahli režima in pazijo, da drek ne smrdi. Pa saj jim manjka duha. Če bi ga imeli, bi bili barmani, popevkarji, slikarji naivci in prostitutke.

Kulturni delavci se dele horizontalno na pripadnike raznih panog in v teh na zastopnike različnih mišljenj, vertikalno po statusu in dohodkih ter generacijsko. Oglejmo si najprej potomec najstarejše in najvišje grupe. Iz ključnega dialoga bi lahko sklepali, da gre prav zanje. Znanje tujih jezikov od rojstva, klavir in klasiki skozi vso mladost, navzven močna grupa, to je, kar jim pripisuje ena izmed družbe. V redu. Tako nastajajo meščani, nikakor pa ne malomeščani. Kakšna je razlika? Meščanstvo je trdno, z bogato tradicijo, prepričano v nujnost svojega obstoja. Na proletarčevo vprašanje, kaj delaš, bi znal odgovoriti še tako absolutno brezdelni rentnik. Potujem, lovim slone po Afriki, ali bolj domači primeri: proučujem probleme eksistence, poskušam spremeniti svet, proučujem neandertalce in podobno. Pri tem drži, da meščan vedno nekaj dela, najhuje takrat, ko ne dela ničesar. Še nekaj. Meščani so skozi vso dolgo zgodovino sprejemali najboljše — to je tiste, za katere so menili, da so najboljši in imeli so izredno izdelane kriterije, medse. Malomeščani nikoli. Člani družbe bi bili lahko predstavniki naše srednje kulturne generacije, nekako od šestindvajsetega do štiridesetega leta. Ti so skoraj v celoti tako pusti, domišljavi in prazni. Toda spet se pojavi v sami drami določeno nesoglasje. Glava tolpe, cinik in nemoralnež, je za to vrsto ljudi mnogo premočna osebnost. Nikjer ni notranje nepravilnosti in vulgarne agresivnosti, ki je za to pasmo tako značilna. Pseudoumetniki mlajše generacije se tako radi sprenevaajo s proletarsko miselnostjo. Avtomehaničar v svoji sredi ne bi samo trpel, temveč bi ga navdušeno pozdravili. Tudi ti odpadejo.

Nasprotnik ostane slej ko prej v senci. Ne vidimo ga, sicer pa smo se na to že navadili. Osebnost mislim, da avtor ni hotel naprtiti vsega zla študirajoči mladini.

Pri vsej družini sta me presenetili predvsem dve stvari. Videli smo dokaj tipično vzhodnjaško visoko družbo. Rezervirano zaprto v lasten ozki krog in morbidni bi bili pri nas, pa tudi v Zagrebu, deloma celo v Beogradu povsem nemogoči. Zahod ima svoje huligane, Vzhod še vedno kneze. Samo izredno močne osebnosti in popolni odvečnejši imajo vedno svoj obraz. Tolstoj je našel pri dolgočasnem ruskem plemstvu tisoče likov, tisoče oseb in oseb. Vsaka je živa, vsaka realna. V tej družbi avtor ni našel niti ene. Vsi so brezupno prazni in dolgočasni.

V glavnem sem zapisal samo negativne misli. Delo je zelo živo in izredno sugestivno. Samozvani geniji slovenske kulture, odpirajte umazane kljančke! K nam Slovincem — tako kulturnemu, literarnemu in genijalnemu narodu, prihaja v letu gospodovem 1969 kultura iz zavržene Bosne.

Ivo Rudolf

Kolarčeva univerza v Beogradu slovenskega pisca Ivana Cankarja, posvečen temu velikemu avtorju je dekan filološke fakultete, da sodi Cankar med ustvarjatelje, s časom, ki so ga živeli, kar vsaka generacija za svojo Cankar majhnemu narodu, toda povzki ločijo države in narodoma meje naroda, da je preseljen zagledanosti vase. Odlične uenijo med svojim pesniškim prosom. In kar je najvažnejše, kar moremo zahtevati od ga, ristično znj: ustvaril je o bmeja.

Odlomke iz Cankarjevih se igralci Stevo Zigon (Greh, pe-vica) in Lilijana Krstić (smDvorana Kolarčeve univerze

ferdian

homme
la saison de ta migrat
n'est pas encore venu
attends que, le vent da
alors tu déploieras ton
que ton coeur demand
chateaubriand

chateaubriand

med mrakovi
s katerimi so se zaupljivo
pogovarjali otožni starci
o smrti
med alkoholnim vrenjem
v starem sodu
pogobljenem v
smrtne muke gljive kvasovke
med prodiranjem
v večerno ali jutranjo zarjo

smo pripotovali
pripotovali k sebi domov
v svoja zatočišča
pripotovali v skrivnostne globe
starega
prastarega
dobrega
toplega
morja
pripotovali brez popotnih vtisov
razklani med življenje
in
življenje
med gluho tišino
in
tik takanje

vrgli smo ure ob zid
srca so se ustavila sama
tikta
kanje
tikta
kanje
tikta
kanje
tik
tik

priidi
sin k materi
priidi
mati k sinu

konvencionalnost in nadčasovnost Cankarjevem delu

Beogradu je ob 50. obletnici smrti
a Cankarja priredila literarni ve-
likani duha. V uvodnih besedah
Ibete Dimitrije Vučenov poudaril,
tvarice, katerih delo ni omejeno
i. Cankarjevo delo more sprejeti
voje Cankar pripada relativno
a njegovo delo je preseglo meje,
ode pomeni torej, da je presegel
sega veliko barijero zaprtosti in
eno je uspel vzpostaviti harmo-
kim proznim in dramskim opu-
ejšer vsakega umetnika, največ
d naga, kar je najbolj karakte-
e člo brez doglednih časovnih

h si so brali znani gledališki
h, Ilipec Jernej in njegova pra-
šč Gima materi iz Ljubljane).
verz je bila nabito polna.

Ejub Šitkovic, Beograd

irand miklavc

peti odlomek iz pesnitve glumači

ratu
nue
t de mort se lève
ton vers ces régions inconnues
ande

avke

jo

globke

vtisw

ej vino
smrt moja
ej ljubezen
poguba moja
poj
pa bo noč
in
luč v daljavi
in bo nekdo slep rjovel
aj sokolje oko
žalost moja

p
o
j

mlati mlati
mlati mlati
stari pastir
potem pa
potegni
zategni
nategni
in pobegni
na dno morja
s kamnom za vratom
in izbuljenimi očmi

p
o
j
p
o
j
p
o
j

stara pesem zelo stara pesem

stara pesem
zelo stara pesem
razočaralo nas je
podrli smo hiše
iz kock
razočaralo nas je
in nismo šli v kino
razočaralo nas je
in nismo
nič nismo storili
samo poslušali
smo jok starih ljudi
ki so poslali sinove in hčere v smrt
jok starih ljudi
ki kupujejo
ljubezen z denarjem
jok jok jok starih ljudi

fuj
FUJ

razočaralo nas je
porinili smo
prostitutke iz postelj
da se je še dolgo
slišalo
javkanje
izpod miz
kamor so se zatekle
pred brcami

tudi to nas je razočaralo
potegnili smo jih nazaj
in
potolažili njihov jok

tako nas je razočaralo
da smo
t a k o j
z a s p a l i

starinarnica ali odhod iz starinarnice

živel je mož
star mož
imel je srce
zadela ga je kap
pokopali so ga
na grobu piše
tu spodaj
leži
mrlič
ki mu je
odpovedalo

s
r
c

eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee
eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee
na njegovem grobu
je stala starka
in pripovedovala
da je bil vojščak

bojeval se je povsod
tudi tam
za turškim gričem
kjer je kugla priletela
v srce je zadela
za turškim gričem
na katerem je
stradivari nabral suhljadi
in iz nje naredil
violino
za paganinija
da je lahko bled ko smrt
igral
odhodnico iz starinarnice
starec
vojščak
je poslušal
inako se mu je storilo
da je rekel
vse
za vero
dom
cesarja
in moril dalje
in se dalje dajal moriti
tam za turškim gričem
tam je dost fantičev
ki so jih za nas poklali

živel je mož
star mož
na grobu mu piše
tu spodaj
leži
mrlič
ki mu je
odpovedalo

s
r
c

eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee
eeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeee

Vinjeta so delo Vinka Blaja, študenta II. letnika PA

VIII. konferenca Zveze študentov mariborskih višjih šol, oziroma I. seja stalne skupščine študentov mariborskih višjih šol, ni izpolnila pričakovanj. Posebno v zadnjem času se je pred študenti pojavila vrsta problemov, nekaj pa je bilo tudi takih, ki se vlečejo že vrsto let, njihova rešitev pa je zelo važna za življenje študentov.

Morebiti smo pričakovali burne razprave, borbo mnenj in revolucionarne sklepe, smo se pa le reorganizirali in to ne preveč hrupno. Človek je dobil vtis, da samo nekaj študentov (in najbrže tudi kateri izmed gostov) ve, kaj pomeni dvig rok in sprejem sklepa za ustanovitev stalne skupščine mariborskih študentov.

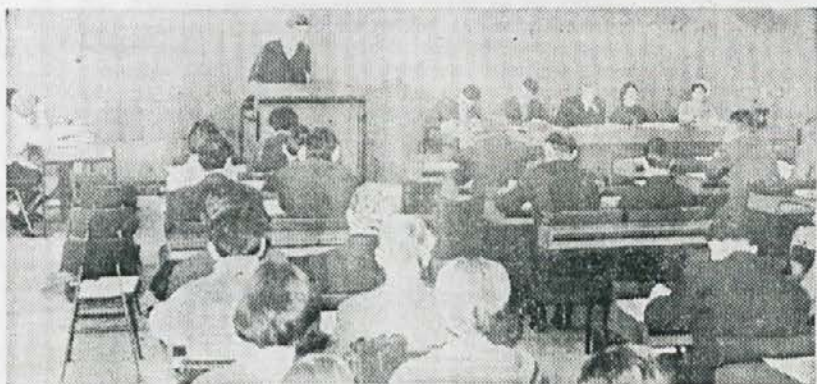
V razpravi (prvi del) so se govorniki sicer dotaknili nekaterih pomembnih vprašanj, toda vse je izzvenelo malce pretiho in bolj kot dolžnost govoriti o tem, kot pa poiskati rešitev tega. Morda je bila temu kriva tudi premla pripravljenost nekaterih govornikov, ki niso razen nakazovanja problemov iskali tudi dobrih in (trenutno) racionalnih rešitev.

Tako je na primer bila precej zanimiva razprava o študentu kot osebnosti, kot človeku, ki bo moral po končanem študiju stopiti na vodilno delovno mesto in nemalokrat dokazovati svoj prav javno — pred večjo ali manjšo množico poslušavcev. Med študijem pa se osebnost študenta izgubi v pasivnem sprejemanju znanja. Koliko ima študent možnosti javnega nastopanja (tisti, ki imajo dovolj močno osebnost, si jo poiščejo)? Višje

paberki s konference

šole (enako tudi fakultete), ki bi najbolj morale skrbeti za to, da mlad človek razmišlja, so to do neke mere zbanalizirale in ga pustile skoraj na ravni srednje šole, saj je edina sprememba v načinu spravevanja oziroma ugotavljanja njegovega znanja. Tempo, ki zahteva, da mlad človek čimprej dojamemo določeno kvantum znanja iz neke snovi, ga po drugi strani spreminja v tisto, česar nečemo — v brezosebni znanstveni stroj. Ali ne tiči prav v tej osnovi študentskega življenja tista pasivnost, katere vzrok poizkušamo odkriti že leta? Vsakega študenta prisiliti do javnega nastopa in odkrivanja individualnega jaza je najlažje narediti prav v šoli. Mlad mislec je močnejši, kot naguljeni odličnjaki!

S tem je do neke mere povezano tudi samoupravljanje, o katerem na skupščini niso dosti govorili, in je bilo bolj omenjeno v drugem delu razprave, ko so govorili o reorganizaciji študentske organizacije. Na naših visokošolskih zavodih samoupravljanje še vedno ni razvito do zadovoljive mere, čeprav se sodelovanje študentov iz leta v leto povečuje in so študentje skoraj v vseh upravnih organih šol. Do neke mere za včasih slabo sodelovanje med upravo šol in študenti, pa so krivi tudi študenti sami. Na sejah samoupravnih organov sodelujejo pasivno, v precej primerih pa delajo brez koordinacije s študentskimi odbori ali drugimi telesi. Poseben problem postaja posebno v zadnjih letih socialna struktura stu-

dentov, saj iz leta v leto ugotavljajo, da se na višje šole vpisujejo samo iz večjih mestnih centrov, medtem ko odstotek podeželske in tudi delavske mladine vse bolj upada. Neposreden vzrok tej strukturalni spremembi je prav gotovo denar, saj še vedno nismo uspeli zagotoviti vsem sposobnim dijakom oziroma študentom zadostna materialna sredstva za študij. Kaže, da se bo letos ta položaj nekoliko spremenil, saj je član republiškega izvršnega sveta dr. Vladimir Bračič na konferenci povedal, da se bodo letos sredstva za štipendije in kredite povečala kar za 60 odstotkov. Študentska organizacija nikakor ne sme postati sloj privilegirane, materialno dobrooskrbljenega razreda.

V zadnjem času je tudi veliko slišati o zdravstvenem zavarovanju študentov, o katerem so govorili tudi na tej skupščini. Doslej so bili študentje zavarovani po svojih starših, in tako nastajajo razlike med kmečko oziroma delavsko študentarijo. Statistično so ugotovili, da v zavarovanju ni zajetih 18 odstotkov študentov, prav tako niso tudi zajete študentske družine. Prav gotovo je problem v tem, da študij še vedno ni priznan kot družbeno-potrebno delo, na podlagi katerega bi študentje lahko bili zavarovani samo po svojem statusu. Takšno zdravstveno varstvo pa bi moralo biti enotno. Po različnih vesteh sodeč pa bo ta problem najbrž kmalu rešen.

Bilo je še več razprav (razpravljalo je več gostov kot pa študentov), v katerih so govorili o študentskem gibanju kot progresivni sili v naši družbi. Ugotovili so, da bo treba veliko delati tudi na izboljšanju študijskega uspeha, prav tako pa bi naj tudi ustanovili študentsko-športne klube. Torej nakazanih je bilo veliko problemov ter tudi nekaj rešitev. Izvršni odbor stalne skupščine mariborskih študentov pa bo moral napreči vse sile, da bo lahko na eni prihodnjih skupščin pokazal nekaj uspehov.

Fotografija: B. Cerin

-niš

konferenca ZŠ MVZ

(Nadaljevanje s 1. strani)

UDELEŽBA V SAMOUPRAVNIH ORGANIH

Zlasti na nekaterih fakultetah je naletela na velik odpor prav zahteva po enakopravnem odločanju o vseh problemih študija, o spremembah študijskega režima, o vprašanjih novih vsebin in oblik, o načinu preverjanja znanja; itn. Na mariborskih visokošolskih zavodih so te zahteve naletele na ugoden odmev. Evidentno je namreč, da se slovenski študentje s temi in drugimi zahtevami vključujejo v prizadevanja po reformirani slovenski univerzi, po reformiranem šolanju in sistemu šolanja nasploh. To je tudi ena glavnih značilnosti mladega evropskega gibanja. Seveda pa gre tukaj še za udeležbo v vrsti drugih samoupravnih ustanov, kjer se odloča o vprašanjih, ki nas neposredno zadevajo. Zapis pod to točko ne zahteva natančnejših razmejitev, ker je osnutek o reorganizaciji natančno povedal, kakšno naj bo to samoupravljanje.

ODNOS DO ZVEZE ŠTUDENTOV JUGOSLAVIJE

Tukaj se moramo neizogibno srečati z vrsto vprašanj, ki v temelju determinirajo organizacijo, ki se spopada z vprašanji širšega pomena za našo nacionalno skupnost in končno — ki zastavljajo v naslovu zapisano alternativo. Povzemimo na kratko, kako so naši predstavniki utemeljevali slovenske težnje po svoji organizaciji na II. redni konferenci ZŠJ.

»Izhajamo iz ugotovitve, da je študentska populacija grupa de facto oz. določen sloj, ki mu ne gre odrekati realne družbene eksistence. Član skupnosti študentov je zato vsak, ki je študent (kriterij pripadnosti je tedaj obj. družb. status posameznika), ne pa tisti, ki plačuje članarino, prišee na statut itn.« Sociološko gledano pomeni organiziranje skupnosti študentov preoblikovanje »grupe zase« v grupo zase ali še bolje: oformljenje sloja študentov v družbeno skupnost.

Z poslovanjem ZŠ pa se dosedanj odnos spremeni, ZŠ fungira kot samostojna (avtonomna) struktura, ki stoji v odnosu do ZŠJ ne več kot njen integralni del, marveč kot enakopravna celota.

Poleg ustanavljanja samostojne organizacije ljubljanskih študentov, ustanavljamo tudi ZŠ Slovenije. Značilno je, da obstaja v Sloveniji poleg ljubljanskega univerzitetnega centra še precejšnje število višjih šol v Mariboru in Piranu. Tako kot mi študenti v Ljubljani, podobno tudi študenti v Mariboru in Piranu ustanovijo svoje samostojne organizacije. Te tri organizacije so bazične oblike povezovanja študentov. ZŠS nima značaja nikakršne superorganizacije nad temi organizacijami, drugače rečeno: ni grajena po piramidalni formuli, v njej ni hierarhije norm in sklepov. Organi ZŠJ nimajo nikakršne supremacije nad bazičnimi organizacijami, nimajo kompetence sprejemati sklepov, ki bi bili obvezni za bazične organizacije. To pomeni negacijo »odločanja od zgoraj«. Organe ZŠS sestavljajo delegacije vseh treh bazičnih organizacij, delegacije zastopajo (po principu imperativnega mandata) stališča svoje organizacije in samo če so stališča vseh treh organizacij identična lahko pride do skupnega stališča ZŠS. Naša stara organizacija je povsem odpovedala. V junjskih dogodkih so študentje pokazali, da take organizacije ne potrebujejo in zahtevajo nove oblike povezovanja (junjski dogodki so pravezaprav že nova oblika delovanja študentov). Nova organizacija (nove oblike povezovanja, organiziranja) ne pomeni nikakršnega jamstva, da bomo študenti postali aktivni (postali »gibanje«), kaj takega ne mora zagotoviti noben organizacijski princip, saj organizacija ni nikakršna transcendentna — metafizična substanca, sila lebdeča nad posamezniki, ki emitira, rojeva ideje, akcije.

Predstavnika Janez Bajc in Vojko Antončič nadaljujeta, da smo potemtakem, de facto že izključeni iz dosedanje ZŠJ, kar pa ne pomeni razbijanja enotnosti jugoslovanskih študentov.

Da bo stvar jasna, pogledjmo še nekatere odgovore zoper in stališča, ki sta jih predstavnika ljubljanskih študentov zastopala na omenjeni konferenci. Misli, ki jih beležimo, je zapisal Tone Remčev:

»Konflikt je možno razrešiti na več načinov. Osnovni cilj reorganizacije je: po demokraciji poti, na specifičen samoupravni način organiziranja doseči avtentični družbeni izraz in uveljavitev študentov kot samoupravnih subjektov v družbi. Ali so cilji kot demokracija, avtentičnost, ustvarjalnost neke specifične potrebe študentov v Ljubljani in Sloveniji? Prav gotovo ne! Tako kot nas, tudi študente v drugih republikah ovira »sklerotičnost« birokratsko — centralističnih (beri: stalinističnih) institucionalnih shem in dogm delovanja, z vsemi družbenimi, političnimi in moralnimi deformacijami kot posledicami. Osnovna smer boja študentov v kateremkoli univerzitetnem središču je zato objektivno enotna. Ekonomsko, politično in moralno bistvo objektivnega družbenega interesa študentov je torej enotno (seveda v dialektičnem smislu enotnosti). Protislovje je možno rešiti ali po poti, ki jo predlaga Vojko Antončič (izstop iz ZŠJ) ali pa tako, da s svojo aktivno prisotnostjo z delovanjem kot samostojen, a vendar integralni del Zveze študentov Jugoslavije spreminjamo — revolucioniramo, demokratiziramo, humaniziramo, »funkcionaliziramo« organizacijo ZŠJ in gibanje kot celoto. Naš cilj torej ne sme biti odcepitev, ampak nasprotno — reorganizacija celokupnega jugoslovanskega študentskega gibanja in v tem smislu tudi zveza študentov Jugoslavije na nivoju federacije.

ZŠJ mora postati demokratična zveza samostojnih republiških organizacij (skupnosti) študentov. Vsaka republiška skupnost bo organizirana tako, kot to ustreza specifičnim pogojem delovanja in volji večine študentov tiste republike, visokošolskega centra. Na specifičen način organizirane in samostojne republiške organizacije študentov bodo na novih temeljih konstituirane ZŠJ, ne kot hierarhične super organizacije, ampak kot demokratično zvezo republiških organizacij (skupnosti) študentov. Možnosti za uspeh akcije so seveda zelo majhne, če se že vnaprej oportunistično odredimo boju za novo organizacijo na zveznem nivoju in se obnašajo secesionistično — separatistično!

Nikakršne korenitejšie spremembe v družbenem življenju, (in tako tudi ne proces reorganizacije ZŠJ) se ne more zaustaviti na republiških mejah. Vprašanj kot so globalni koncept gospodarskega in družbenega razvoja, družbenopolitični sistem, sistem izobraževanja in vzgoje, materialni položaj študija, mednarodna politika itd. ni mogoče obravnavati separatistično ali cehovsko — populacijsko.

Teza, da smo študentsko gibanje, ne pa organizacija, je neznanstvena, ker je nedialektična. Cilj ni neorganiziranost (torej anarhija) ampak avtentična organiziranost.

Izhod je torej reorganizacija ZŠJ kot celote, ne pa oportunistična odcepitev od gibanja (pa čeprav samo od ene institucije tega gibanja). Medtem, ko se lahko z Bajcem in Antončičem strinjamo, je Remčev zapis gotovo potreben nekaterih korektur in bistvenih sprememb. Teksta sta zastavljena tako, da se kažeta kot izrazito nasprotje.

Res je, da Remčev pristaja na nujnost slovenske študentske organizacije, vendar so njegovi argumenti zgolj organizacijske narave, ko pa se dotikajo sfere družbenega ali celo ekonomskega, postaja slej ko prej deklarativni. Najbolj značilna za Remčev predlog pa je vsekakor trditev, da so težnje študentov v Jugoslaviji identične, kar mora imeti za posledico enotno akcijo. Bežen pregled študentskih junjskih dogodkov nam mora pokazati, da so bile zahteve, ki so se porajale v posameznih »žariščih« bistveno različne. Medtem, ko je bila v Sloveniji očitno najosnovnejša zahteva po funkcionalizaciji celotnega družbenopolitičnega in ekonomskega sistema, kar pomeni podporo slovenski vladi in njenim prizadevanjem, se je konflikt v Zagrebu v glavnem kazal skozi zahteve po doslednej izvajanju reforme, in skozi nekatere nove poglede nanjo. V Beogradu pa je bilo gibanje takšnega značaja, da ga je v okviru takšnega zapisa težko natančneje opredeliti. Z marsikaterimi svojimi zahtevami so beograjski (pa tudi sarajevski) študentje iz svojih socialno-političnih pozicij nastopali proti prizadevanjem po funkcionalizaciji, ki je za naš prostor evidentna. Konkretnih primerov ne manjka, obširno pa je o tem pisal ugledni Economist. To je samo eden izmed primerov, ki kaže, da v Jugoslaviji zdaleč ne gre za monolitno prizadevanje študentske populacije, ki ima skupno le to, da je eksistentno na istih pozicijah in da je v dobrih meri revolucionarna, vendar ne povsod tudi stvariteljsko in ustvarjalno razgibana. Od koga neki smo po Remčevem mnenju poklicani, da MI slovenski študentje spreminjamo in revolucioniramo Zvezo študentov Jugoslavije. Takšno stališče je resnično secesionistično-separatistično, saj naravnost ponuja sklep o naši avantgardnosti in izjemnosti. Če študenti v drugih republikah ne čutijo potrebe po vsebinskih in organizacijskih spremembah ZŠJ, naj delajo po načelih, kakršna so bila v veljavi doslej. Strinjamo pa se z njim, ko se bori proti neorganiziranemu gibanju, ki je brezzobo in nemočno. D. J.

nihče ni nezmot' jiv!

Desetine in desetine dijakov si sedaj, ob koncu prvega polletja, puli lase in preklinja nepravilne profesorje. V tem članku bom na kratko poskušal osvetliti ta na naših šolah predobro znan problem, problem nepravilnega ocenjevanja. Ne mislim razpravljati o tem, kakšni nagibi (zavedni ali nezavedni) vodijo profesorje, da ocenjujejo znanje dijakov tako relativno, pač pa imam namen prikazati dijaka, ki je zaradi kakršnegakoli vzroka dobil nižjo oceno, kakor zasluži glede na svoje znanje.

Prava malenkost, porečete. Stopiš k ravnatelju in mu zaupaš svojo težavo, ta posreduje in stvar je končana. Toda zmotili ste se, če mislite, da je povsod tako. Stvar se začne zapletati ponavadi že tam, ko je treba poklicati ravnatelja. Dijak se ponavadi boji, da si bo nakopal maščevalnost določenega profesorja in zato raje vse skupaj prepušti usodi in razsodniku na tem področju — profesorju. Da, seveda, tudi pogumni so nekateri in tisti z dvignjeno glavo pohitijo k ravnatelju. Tam pa jih čaka žalostna usoda in nečasten odstop. Ne rečem, da se ravnatelj šole ne pozanima za ves primer in da kdaj pa kdaj mladi vročkrvnež ne odgovarja pred komisijo. Toda vprašanje je, če bo ta dijak v nadaljevanju šolanja imel enak položaj kakor njegovi sošolci. Prav gotovo ne! Mnogi profesorji si bodo o dijaku mislili, da je zahrbtn ali revolucionaren ter ga bodo temu primerno tudi ocenjevali. Saj verjetno poznate pravilo, da je na naših šolah še vedno najboljša krščanska ponižnost. Nemalokrat pa se tudi pripeti, da je dobil dijak negativno oceno zaradi disciplinskega prestopka in takrat ponavadi tudi direktor zavoda ne sprevidi, da ocenjujemo v šolah znanje z enim redom, vedenje z drugim.

Cemu posploševanje. Preprosto zato, ker bi bili konkretni primeri za nekatere prenevarni in ker niti ni moj namen urejati in razjasnjevati zadeve na nivoju posameznega, ampak želim prikazati možnosti urejevanja teh problemov s pomočjo mladinske organizacije in dijaške samouprave.

Ne! Kje pa! Ne napovedujem vojne in ne prilagam trsk na razžarelo žerjavico, saj sem osebno prepričan, da so vse zmore in zablode okoli ocenjevanja vzrok različnega nastopa dijakov, različnega celotnega vtisa in zato ni čudno, da se človek, ki ocenjuje človekovo znanje pičlih nekaj minut, lahko popolnoma človeško zmoti. Če pa

se nekdo zmoti, je pravilno in lepo, da ga opozorimo na napako, posebno tedaj, če lahko ima ta napaka usodne posledice za določenega posameznika.

Tu pa se začne problem. Navadno se zgodi, da prizadeti dijak vstane in se začne na glas razburjati. Razumljivo je, da s tem samo še večja napestost in poslabšuje svoj položaj. Toda kaj mu reče preostane, ko pa se nihče drug ne zmeni za stvar. Bolje je ostati tiho in potem v odmoru pritrditi sošolcu, kakor pa da bi v pravem trenutku podprl njegovo zahtevo.

Cemu vsa ta nepotrebna prerekanja in izzivanja, ko pa je na šoli mladinska dijaška skupnost, ki bi morala takšne in podobne probleme reševati hitro in v zadovoljstvo obeh — profesorjev in dijakov.

Ali ni popolnoma drugače, če k profesorju na koncu ure pristopi predsednik razreda in ga seznani z mnenjem dijakov razreda. Profesor bo prav gotovo uvidel svojo napako oziroma zmoto in jo, v koliko je bila resnično storjena, popravil. Toda tega na večini naših šol ni. Dijaki se ne zavedajo, kakšno moč imajo in v kakšno oporo jim je šolska samoupravna skupnost. Vse probleme bi morali dijaki rešiti najprej v svoji organizaciji in nato z njimi seznanjati, prositi in zahtevati od vodstva šole pravilne rešitve in pojasnila. Kakor je razbita mladinska samouprava na šolah in kakor je v povojih mladinska organizacija (seveda taka, v kateri so resnično vsi dijaki angažirani), tako je oslabiljen tudi vpliv mladih na procese znotraj šole same.

Ce bomo mladi organizirani, se nam ni treba bati, da bi bil kateri izmed nas žrtev neljube pomoči ali nenamerne napake, če pa bo dijaška samouprava samo na papirju, ga ni načina, s pomočjo katerega bi naše tov. profesorje opominjali na njihove napake.

Res je, samo nekaj takšnih in podobnih problemov se je v minulem polletju pripetilo na naših šolah — toda pripetili so se. Da pa bomo spoznali tudi drugo stran medalje, si odkrito priznajmo, da je med nami tudi mnogo dijakov, ki jim je nepravilnost izgovor za neznanje. In ni malo takšnih. Mladinska organizacija jih mora nujno odkriti in se odkrito boriti proti njim, ker lahko v nasprotnem primeru spravi v slabo luč sebe in vse, pri katerih so se profesorji resnično zmotili. Poskusimo torej z novim polletjem in z boljšo in za človeka bolj dostojno borbo, za pravičnejše ocenjevanje.

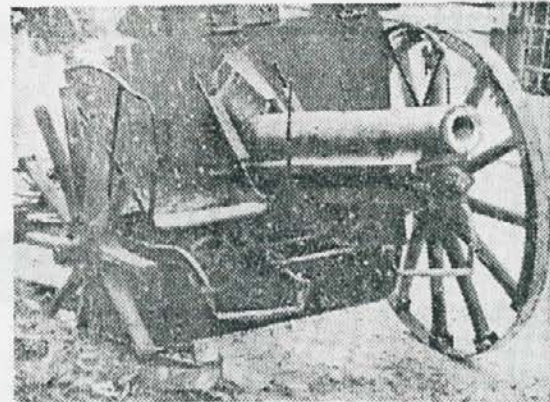
VERBANIČ VOJKO

ko bi vsi vojaki sveta?

V 8. številki Katedre je Bogo Čerin objavil članek z naslovom Borba za mir — samo fraza? Bogo Čerin meni, da je Jugoslavija tudi ena izmed tistih histeričnih držav, ki se je pridružila svetovni oboroževalni tekmi. Ali res nosimo v ustih gesla za mir, želimo pa v resnici vojno? Vsekakor je takšna trditev, ki jo lahko razberemo iz navedenega članka, popoln nesmisel. Res je, proračunski izdatki za našo armado so v letošnjem letu močno povečani in na straneh časopisov smo lahko prebrali veliko člankov, ki so posvečeni novim konceptom za vseljudsko obrambo. Ali z graditvijo močnejše armade povečujemo nevarnost za mir? Pisec članka ne more razumeti, da je v današnjem mednarodnem življenju še vedno (na žalost) orožje tisto, ki z grožnjo popolnega uničenja življenja ohranja relativen mir.

Nihče ne želi biti vojak, nihče ne želi ubijati, toda dejstvo je in bo zaradi človeške neumnosti tudi ostalo, da morajo vsi fantje sveta vsaj enkrat zlesti v uniformo, prijeti za puško in se učiti ubijalskega posla — praviijo, da za dobro koga ali kaj? Ko bi vsi vojaki sveta naenkrat zakleli in razbili svoje orožje? Zaenkrat neuresničljiva iluzija. In še vedno moramo braniti svobodo, ali kaj podobnega. Naša želja je mir in blagostanje in nihče ne bi bil bolj srečen kot mi, če bi lahko armado ukinili, nehali služiti vojaški rok ter milijarde, ki jih dajemo za ubijalsko železje, porabili za otroške vrtnice ali kaj drugega. Človeška miselnost pa je še vedno prazgodovinska in v miru lahko živi samo tisti, ki ima ostre zobe. Morebiti pa bo kdaj naša organizacija doživela trenutek, ko bodo vojaki odvrgli orožje ter odšli domov.

NIKOLA ŠOSTARIČ

Hladno orožje Foto: B. Čerin

hočemo mir in svobodo!

V osmi številki Katedre sem prečital članek BORBA ZA MIR — SAMO FRAZA? avtorja Boga Čerina in sem z žalostjo ugotovil, da se avtor članka postavlja na popolnoma zmotna stališča, in s tem izraža veliko mero neznanja in nepoznavanja konceptov naše vseljudske obrambe.

Ni moj namen iskati in naštevati vse nedoslednosti in napačna izpeljevanja v članku, pač pa bi rad avtorja teksta opozoril na 60. člen Ustave SFRJ, ki se dobesedno glasi: »Obramba države je pravica in najvišja dolžnost in čast vsakega državljanca.«

Ce nam ustava jamči, da je obramba države naša prva pravica in najvišja dolžnost, imamo kot samoupravljavci vso pravico od vseh državnih organov zahtevati, da nam nudijo vse možne pogoje in sredstva, ki so neobhodno potrebna za obrambo naše domovine. Naša jugoslovanska ljudska armada ima značaj močne obrambne vojske in jo za to nikakor ne moremo enačiti z nekaterimi imperialističnimi armadami z Vzhoda in Zahoda. Še večji nesmisel pa je trditi, da se pridružujemo svetovni oboroževalni tekmi. Mi vsi hočemo živeti v miru, ne izključujemo pa možnosti, da bi tuja sila hotela ogroziti našo suverenost, zato pa je potrebna močna in tudi primeren sodobno oborožena armada ter splošna pripravljenost ljudstva, da lahko vsak trenutek začnemo izvrševati svojo prvo pravico in dolžnost. Danes, ko vidimo, da se položaj v svetu zapleta in da je militaristični duh preplaval svet, je vsesplošna pripravljenost ljudstva in armade že pogoj, da bomo živeli v miru in da bomo na naši zemlji sami želi sadove dvo- in več desetletnega dela. Zaradi strateško zelo pomembne lege naše države moramo na vsak pritisk od zunaj biti še posebno pazljivi in dosledni, saj bi nas ena sama nepazljivost in trenutna neenotnost lahko pahnila v katastrofo.

Prepričan sem, da se vsi državljani kakor tudi SFRJ kot celota uspešno borimo za ohranitev miru na svetu in da je reči takšnemu gibanju, takšni borbi — fraza — zločin, storjen nad vsemi državljani naše socialistične skupnosti. Vsi vidimo uspehe, ki jih žanje pravična in miroljubna politika Jugoslavije in zato je nesmiselno trditi, da je naša država država militaristične histerije. HOČEMO MIR! Toda neusmiljeno se bomo borili, če bo kdo motil teritorialno suverenost in demokratični socialistični proces narodov SFRJ. Za takšno borbo pa moramo biti pripravljeni. In pripravljeni smo!

MITJA RIBAR

razstava mladinske fotografije

V prvi polovici februarja bo v Klubu mladih v Orožnovi ulici v Mariboru razstava mladinske fotografije, ki jo organizira Foto- in kino klub Maribor. Strokovna žirija je podelila osem nagrad. V prvi starostni skupini, to je do 15 let, je dobil prvo nagrado Košir Saša, drugo Križ Milan za Knips in tretjo Križ Branko. Posebno nagrado za kolekcijo pa je dobila Pfeifer Simona. V drugi starostni skupini je dobil prvo nagrado D. Cvetič za Na balkonu, drugo nagrado N. Žerjav za Slika in tretjo B. Čerin za fotogram Levo in desno.

B. Č.

Domovina, najbolj te ljubimo od daleč, trde emigranti

Imel sem tri prijatelje in eden socializem. Pravzaprav so moji trije prijatelji živeli v isti deželi in se podrejali istim zakonom.

Eden je bil samooklican filozof, v občinskih knjigah pa so ga evidentirali pod B. To je bil Bogdan Bogojevič. Pravi, da je živel kot bog. Stanovanjskih problemov ni imel. Bil je kot Diogen zadovoljen tudi z usodo. Drugi prijatelj je bil oznanitelj povratka k materi naravi.

Malto je čital Rousseauja in mnogo potoval. Držal se je pregovora: kdor nima v glavi ima v nogah. Ker pa ni imel niti v žepu, je moral imeti v nogah. Kličali so ga ter v knjigah vodili kot Putka Liničoviča.

Tretji prijatelj se je imenoval Slobodan Glavonjič. O njem sem zelo malo vedel. Pogosto je sanjaril. Ni imel pametnejšega dela kot da je stalno premišljeval. Zdelo se mi je, kot da premišljuje za ves narod. Pogosto je tudi javno sanjaril, kar pa nisem preveril.

ko socializem udari v glavo

Nekega dne sem se napotil na daljšo pot od sebe do drugih. Taval sem po različnih deželah ter iskal srečo ali morda neko obljubljeno deželo Dembelijo. Morda mojemu potovanju nikoli ne bi bilo konca, če se mi ne bi pripetil neki čuden dogodek. Na svoji poti sem srečal nekega človeka, ki mu je bilo ime Zarathustra in je živel v pečini na gori, katere imena se ne spominjam, vem pa, da sem zaradi njene velikosti prekinil potovanje. Človek iz pečine mi je dejal: »Našega življenja ni ustvaril nihče od bogov, temveč je večno živi problem, ki se po meri vžiga in po meri gasi.« To me je spominjalo na parafrazo Heraklita. Vrnil sem se v rodni kraj in izvedel:

Moj tretji prijatelj Slobodan Glavonjič je trčil s socializmom. Socializem mu je udaril v glavo. Socializem je ostal nepoškodovan, Slobodan pa je umrl. Med njegovim pogrebom so ljudje dejali: »Prav mu je, ko pa ni bil trdoglav.« Slobodan je umrl, socializem je ostal. »Prav mu je. Pametnejši popušča,« je dejalo ljudstvo.

Mojega drugega prijatelja je doletela nekoliko blažja usoda. Putku Liničoviču je socializem udaril v noge. Poglejte, še danes tava. Res je, ne ve, kaj je socializem, ve pa, da tava. Če bo kdaj zavil s poti, mu ne bo nihče zameril, tudi tisti ne, ki se drže linije.

In na koncu še moj prvi prijatelj Bogdan Bogojevič. On še danes živi kot bog. Njemu je socializem udaril v denarnico. Ta Bogdan hodi vsak dan od bara do bara. Tako bo moj prijatelj Bogojevič delal, dokler bo v socializmu in njegovem žepu denar.

Toda, prišel bo tudi komunizem. Jaz ga nestrpnost pričakujem in pazim, da ne gre mimo. Za nekatere je morda že prišel. Za prijatelja Glavonjiča je komunizem izgubljena dežela, za Bogojeviča je na pragu, Liničovič pa bo morda do njega le nekako pritažal. Čeprav Liničoviču nekako le uspe priiti do njega, bo mislil, da je socializem. Za nevedneže je sreča novo spoznanje. Torej, Liničovič, srečno v novih tavanjih.

Morda niti jaz ne vem točno, kaj je komunizem. Vendar pa verujem, da bo v njem vsak imel zadosti po svojih potrebah — dela, uživanja, žena, otrok, nereda in batina. Morda bo kdo imel večje potrebe od komunizma, toda tudi komunizem bo verjetno podlegel zakonu, da se vsa telesa in nekatere ureditve na toploti raztezajo. Zato segrejem socializem, morda se bo raztegnil do komunizma.

RATKO OROZOVIC

Mravlje so mnogo naprednejše od ljudi. Že tisočletja žive v komunizmu.

Šimpanz je iz kletke gledal ljudi in ugotovil, da so tudi oni v kletki, le nekoliko večji.

Če bi umetnost ocenjevali po moči, bi bili volti največji umetniki.

Tudi slon pogošto ne vidi dalj od nosa.

RATKO OROZOVIC

Sončni mrk nastane, ko sonce prosi luno, naj mu zakrije pogled, da ne bo videlo, kaj se dogaja na zemlji.

BRACO ZAVRNIK

ko prileze krt iz zemljene pogine zato, ker je prišel na sonce, ampak ker je prišel med ljudi

če nas kdo vpraša ZAKAJ,
je najpravi odgovor
ZATO (Dušan Kirn)

PAZITE, KDO MAHA Z RDEČIMI
IZKAZNICAMI. DA NE
ZARDI PRÉVEČ (NIHAD VO-
LIČ)

RAJE BI SE RODIL V LEPSI
BODOČNOSTI (NIHAD VO-
LIČ)

Amerika je zamenjala predsednika, toda ona je ostala ista.
BRACO ZAVRNIK